

STOR KÖPGUIDE BOTTENFÄRGER

www.praktiskbatagande.se

Praktiskt

VI FYLLER 5 ÅR

NR 4 • APRIL 2008
PRIS 59:90 SEK (inkl. moms)
69:00 NOK, 9:50 €

VINN!
BÅTPRYLAR FÖR
10 000:-

Båtägaren

SVERIGES MEST SÅLDA BÅTTIDNING

**BYGG DIN EGEN
SEGELJOLLE**

Testat

17
**POLER-
MASKINER**
UNDER 1000:-

SKRAPA BORT
FÄRGEN
MED RÄTT VERKTYG

MÅNADENS BÅT

**FIRALLY FRÅN
FISKSÄTRA**
Pionjärer på plastbåt

PÅ EGEN KÖL

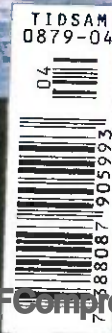
VÄTTERN
Från Visingsö till Hjo

NY SERIE ALLT DU BEHÖVER VETA OM
PLASTPEST

Vårrusta

BOTTENFÄRGER

Stor guide • Miljövänligt eller inte

Firallyn byggdes på Fisksätra Varv under 1960-talet. Trots sin ålder håller den än idag. Med rätt motor är det en riktigt pigg liten veteranbåt i plast.

Båtnostalgi i plast

I Fisksätra tillverkade man båtar i plast redan 1949. Det nya undermaterialet användes till både segelbåtar och motorbåtar. Idag finns en mängd klassiska modeller som ett arv av pionjärernas experimentlusta. Firally Cabin är en av dem och den blev en av varvets stora framgångar.

Text och foto Samuel Karlsson

Vi träffas i Neglinge. Bara några kilometer från den ursprungliga platsen för Fisksätra Varv. Hans Brandt och Claes Lilljeforss möter mig vid bryggan med sina Firallybåtar. Det är välvårdade exemplar som andas tidigt 60-tal. Vi tar en tur på Baggensfjärden för att testa vad de gamla skönhetererna går för. Tunga regnmoln målar himlen i grånyanser och det går lite vågor på sjön. Claes pressar upp sin båt i 31 knop och det är inga större fel på sjöegenskaperna även i högre farter. Båten planar vid 12 knop och går ganska torrt i sjön. Men det märks att

båten trots allt har 45 år på nacken. Den kantrar lite vid tvära girar och är lite rank om man flyttar vikt från ena sidan till den andra. Båten påminner lite om min farfars gamla Volvo PV. Även om den ena rullar på vägen och den andra körs på sjön så har de samma runda former, samma robusta konstruktion och det lite nyckfulla beteendet vid alltför hastiga svängar. Kanske inte så konstigt, eftersom båda konstruktionerna härstammar från samma tid.

Claes har nyligen installerat en Volvo D3-motor i sin Firally och Hans båt är utrustad med en Volvo AQ 125. Det märks

att de gillar sina 60-talspärlor. När vi snurrar runt ute på Baggensfjärden kan jag inte låta bli att dras med i deras lekfulla entusiasm. Det är inget snålkörande som de bjuder på. Claes ger full gas och båten skuttar med lätthet över svallvågorna från Hans Firally.

– Båtarna byggdes för att användas i offentlig tjänst. De skulle tåla en hel del, säger Hans.

Kraven på god kvalitet var höga redan från start. Båten är sex meter lång och har ett v-bottnat skrov i handupplagd glasfiberarmerad plast. De första exemplaren tillverkades 1962 för Sjöfartsverkets räkning. De körde Firallyn som sjömätarbåt. På alla finns det än idag kraftiga öglor i för och akter som användes när båtarna lyftes ombord på moderfartyget. Även Tullverket och brandkåren köpte samma modell från varvet i Fisksätra, och de använde båtarna som tullracer och utryckningsbåtar. Firallyn var lite av sin tids sjöjeep. Än idag används

FIRALLY CABIN

Längd: 6 m
 Bredd: 2,23 m
 Deplacement: 1 050–1 200 kg
 Maxfart: 29 knop med Volvo Penta Aquamatic 150/200
 Tillverkningsår: 1962–70
 Antal tillverkade båtar: 205
 Pris 1966: 30 775 kr
 Varv: AB Fisksätra Varv
 Kontaktinfo till Firallyklubben:
 hans.brandt@veolia-transport.se eller
 claes.lilljeforss@bredband.net

som blev Sveriges första större motorbåt i plast. Båten gjorde 20 knop och blev något av en sensation, även om den möttes av en del misstro i början. Men ganska snart fick varvet rykte om sig att göra bra laminat. Svalan var isbrytaren som satte fart på en helt ny industri. Efter den kom flera klassiska modeller från varvet i Fisksätra. På motorbåtssidan fortsatte utvecklingen med Figatto 60, som lanserades 1957. Modellen utrustades tre år senare med Volvo Pentas nya Aquamaticdrev. Andra kända motorbåtar från Fisksättravarvet är Fido Camping, Bunn som byggdes i fabriken i Gränna, Primör 18 och 23 och Firally.

Även på segelbåtssidan var man pionjärer med serietillverkning med modeller som Havsfidra, Storfidra, Fingal, S 30, Ohlson 22 och Swede 55.

Man byggde även större båtar i plast som Prinsen, som var 25 meter lång och fem meter bred. När den sjösattes 1962 var den troligen en av världens största plastbåtar.

En komplett Firally utrustad med Volvo Penta Aquamatic 150/200, batteri, instrumentering, Teleflexreglage och propeller kostade i januari 1966 hela 30 775 kronor. Det var ingen billig modell på sin tid. Det är svårt att säga vad en båt kostar idag.

Namnet Firally kommer ursprungligen från ett race som gick från Oslo till Helsingfors, där båten från Fisksätra kom tvåa.

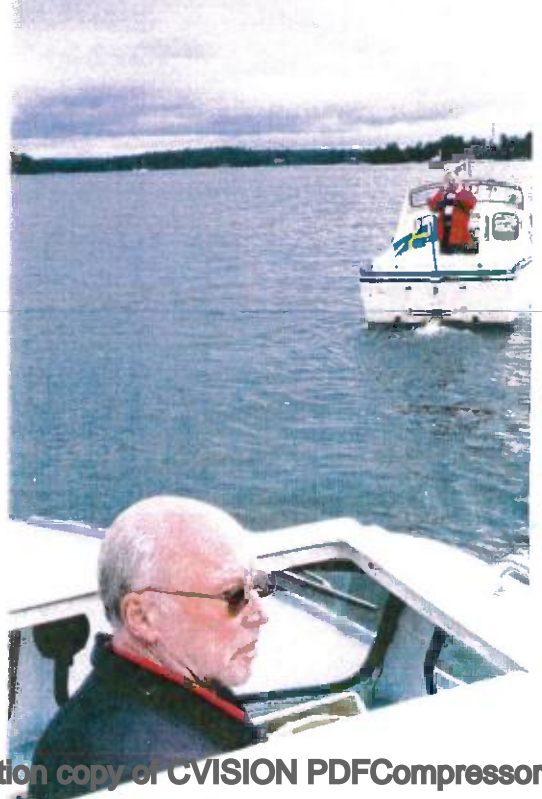
När plasten tog över som tillverkningsmaterial i början av 1960-talet var varvet tvunget att expandera. Men i Fisksätra rådde det byggförbud. Efter lite sondering runt om i landet beslutade man sig för att köpa upp en gammal nedlagd snickerifa-

brik i Gränna. Där drog man igång Fimoverken, som under sin storhetstid sysselsatte 20 personer. Lite senare utökades tillverkningen igen. Den här gången i Västervik.

RIKTIGA ENTUSIASTER

Hans Brandt och Claes Lilljeforss är riktiga entusiaster. Det märks att de älskar sina båtar och de ägnar en del av sin fritid åt att arrangera olika klubbträffar. Claes har lånat ut sin flytande bastu som möteslokal för Firallyklubben.

Claes Lilljeforss och Hans Brandt är två entusiastiska ägare till var sin Firally.

flera av båtarna av skärgårdsbor som kör dem i sitt arbete. Det är ett rejält bygge med 18 millimeters material i hela skrovet.

PLASTPIONJÄREN

Varvet i Fisksätra var pionjärer när det gäller att bygga båtar i plast. En av anledningarna var kanske varvets nära koppling till marinen och försvaret. Under 1940-talet byggde man flera minsvepare i trä av modellen M24. Man gjorde också den något märkliga hopfällbara mössbåten. Det var en liten båt som kunde ta fyra personer över mindre vatten. Mössbåten tillverkades i tusentals exemplar under krigsåren. Men så kom den stora nyheten i december 1949. Då fick varvet genom sina kontakter på försvaret tillgång till det nya undermaterialer plast från USA. Första experimentet med materialet gjordes med en porlinskål som form. Därefter fortsatte utvecklingsarbetet, och på mässan Allt för sjön 1954 kunde man presentera Svalan,

— Flytande bastu i Neglinge är Firally klubbens egen tillhåll. Här träffas de inbitna klubbmedlemmarna och de får modellens väl och ve...

Här träffas de några gånger om året med likasinnade. Badar bastu och delar erfarenheter om sina båtar. De flesta av de 32 medlemmarna som är med i klubben finns inom ett område från Saltsjöbaden ner till Dalarö eller upp till Vaxholm. Men det finns även båtar i övriga delar av landet. Klubbens nordligaste medlem bor utanför Östersund.

– Det är inte så vanligt att de här båtarna blir till salu. De blir som kära

familjemedlemmar. Firallyn är lite av skärgrädsbornas favorit, säger Hans.

Och visst är det en båt med en personlig karaktär. Trots sina något blygsamma mått är det en rymlig och välplanerad båt. Firally Cabin är inredd med tank och stuvutrymmen längst förut. De finns med alternativ tankplacering i aktern. Själva kabinen är försedd med fyra sittplatser som kan göras om till två kojor.

Förarplatsen är placerad längst fram i

kabinen på styrbords sida. I akterdelen av båten finns en självlänsande sittbrunn med en tvärbänk i aktern och två sittplatser mot kabinskottet.

Motorn är placerad under tvärbänken och akterdäcket.

När Claes och Hans bjuder på en provtur känns båtarna väldigt gedigna. Det är ett rejält bygge med 40 år på nacken. En riktig veteranbåt i plast. Och ännu vet ingen hur gammal en Firally kan bli.

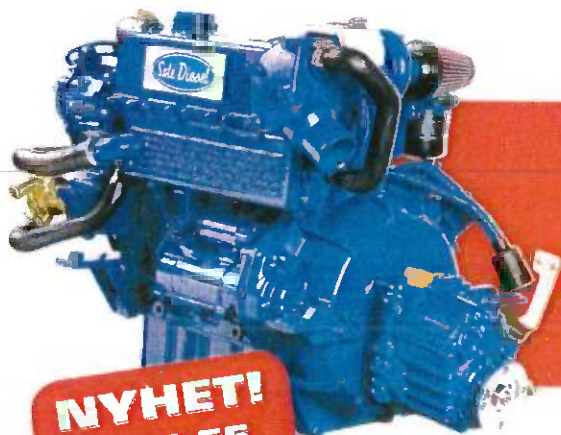
LIKA BRA SOM DE BÄSTA, MEN BILLIGARE!

DP Diesel Power

Södra Långebergsgatan 26 B
421 32 Västra Frolunda

Tel: 031-748 62 00 • Fax: 031-748 62 01
www.dieselpowersweden.se

NYHET!
Mini-55

Samtliga motorer finns med adaptersats för Volvo Penta segelbåtsdrev.

Motor	Cyl/hk	Backslag	Utväxling	Pris
Mini-17	2 st/16 hk	TMC-40	2:1-2,6:1	49.800:-
Mini-29	3 st/27 hk	TMC-40	2:1-2,6:1	57.800:-
Mini-33	3 st/32 hk	TMC-40	2:1	62.700:-
Mini-44	4 st/42 hk	TTMC35P	2:1-2,6:1	74.900:-
Mini-55	4 st/52 hk	TTMC35P	2:1-2,6:1	82.400:-
Mini-62	4 st/59 hk	SMI	2:1-2,5:1	87.500:-
Mini-74	4 st/65 hk	SMI	2:1	100.500:-

Andra motorstorlekar och backslag på förfrågan.

För mer information och återförsäljare, gå in på:
www.dieselpowersweden.se